

V luči vere

I ljubimo
svoj dom!

RAFAEL

Glasiło jugoslovanskih izseljencev
v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemciji.

Uredništvo: Heerlen, Gasthuisstraat 3, Holandija.
Štev. 2.

FEBRUAR 1932

Izdajejo: Slovenski izselj. duhovniki.
Leto II.

KRUHA NIMAJO.

Kana v Galileji. Saj niti več natančno ne vemo, kje je ležala. Bil pa je nekdo, ki je z močjo svoje volje in svoje besede spremenil vodo v šestih kamnith vrčih v vino. Jaz živim po svoje in lahko rečem: kar se je zgodilo v Kani, me nič ne briga. Druge stvari moram razmišljati. Ali pa lahko rečem: čudežev sploh ni. Vodo spreminjati v vino — nemo-goče. Vse je pravljičica. Ali pa trdim: Kristus je Bog in čudež ni zanj ne napor ne kaj izrednega. Če Bog daje, da se leto za letom v tisoč in tisoč vinskih irtah spreminja v vino uma-zana deževnica, kako da potem sam ne bi imel več moči, ki jo je dal trti? In ker stoji v novem testamentu, v Janezovem evangeliju, se je pač tako zgodilo. Konec. Zame je ta dogo-dek prav tako gotov, kakor če bi bil sam videl.

In kaj praktično pomeni? Če bi ljudje štirinajst dni ne imeli jesti in bi že skoro umirali od lakote, potem bi prav lahko razumel, da bi storil Krsitus čudež in bi spremenil ka-menje v kruh, da bi rešil ljudi smrti od lakote. A takrat nihče ni bil lačen. Samo vina niso imeli. Ljubi Bog! Če bi pri nas milijonom manjkalo samo vina! Samo vina! Vsakdanjega kruha jim manjka. Kdor poišče priliko, da govori s čisto revnimi ljudmi o njih veri in njihovih skrbeh za kruh, opazi, kako vsakdanja beda gloda njihovo zaupanje v božjo do-broto. Kjer dolga leta žaga ostrá pila najbridkejše bede, tam prepili tudi železno tramovje. Kjer so se vse misli spremenile v skrbi in ni govora več o drugem kot o tem, kdaj se bo končno obrnilo kaj na bolje, tam se lahko pojavi vprašanje, zakaj molitev za vsakdanji kruh ni uslišana. Marsikdo potem opusti vsako molitev. Marsikdo odvrže vso vero.

Tem je treba nekaj odgovoriti, jasno, razumljivo, z vsem poudarkom: molitve za vsakdanji kruh za človeštvo so us-lišane. So bile uslišane, preden jih je kdo spregovoril. Tega ne moremo nikdar dovolj jasno in močno povedati. Nepravil-nost je, bridka zmeta, če radi takih dvomov vera propada. Zemlje rodi živil, vsega tega, kar imenujemo vsakdanji kruh, stokrat, najbrž tisočkrat več, kot moreta zaužiti dve milijardi ljudi. Miza je pogrnjena za vse. Celó bogato. Toda razdelje-vanje oskrbujejo ljudje. Pri tej pogrjnjeni mizi se izdivjajo vse podle strasti in zverinski nagoni. „Daj nam naš vsak-danji kruh!“ Vsakdanji kruh imate! A sami morate skrbeti, da odženete roparje, tatove, oderuhe, špekulante. Svetovni red, po katerem obrodi žito tridesetkrat, petdesetkrat in še večkrat, po katerem zraste iz jabolčne peške drevo, ki nosi zrelega sadja na stote, ta svetovni red je od Boga. Svetovni red pa, po katerem pride na sto takih, ki žive v izobilju, mil-jon drugih, ki trpe pomanjkanje, ta svetovni red je od ljudi. In potem radi tega krive Boga, ki s polnimi, prepolnimi ro-kami razsipa bogastvo na vso zemljo. Podobno je kakor v letih 1914 do 1918. Leta 1914 so vsi vpili hura; ko pa je

prišla smrt in groza velikanskih grobov, beda in lakota in neskončno jadikovanje, potem so govorili: „Kako more Bog kaj takega dopustiti! Če je kaj takega mogoče, potem pa ni Boga!“ Kakor da bi bila vojska ognjen dež, padel z neba in kot da ognjeni dež, v katerem so ljudje zogleneli in ki je telesa raztrgal v koščke, niso iznašli ljudje sami in ga potem dan za dnevno znova razpihávali. In potem govore: Bog mora biti grozen!

In kot je bilo z bedo in grozotami vojne, natančno tako je z bedo, ki jo prinaša človeštvu naraščajoče uboštvo množic. Da uboštvo sledi obup, je razumljivo. Da se pa ta zagrenjenost obrača proti Bogu, je velika zmeta in velika krivica. Med tem ko milijoni v Rusiji gladujejo, pa na vseh svetovnih tržiščih ponujajo za najnižje cene cela brodovja, otovorjena z ruskim žitom. In zato je Bog odgovoren? Na eni strani časopisa bereš o uporih, ki groze radi lakote, na drugi pa, da so v Ameriki sklenili produkcijo pšenice močno omejiti. Na eni strani vse polno uredb, da bi se živila preveč ne podražila, na drugi strani pa zažigajo cele žetve, da bi žito podražili.

Vse, kar je božja dobrotá z rodovitnostjo razdelila po vsej zemlji, je človeška požrešnost tako krivično pograbila in razdelila le med nekatere tisoče, ki žive v izobilju, dočim morajo milijoni tlačaniti, da si pridobe najnujnejše.

In mi, cerkev onega, ki je vodo spremenil v vino, da bi ljudi razveselil, smo dolžni, da se zavzamemo za pravice vseh onih, katerih življenje stlačijo ogromna kolesa tega brez-božnega svetovnega reda, v hipu, ko niso več potrebni, da bi ta kolesa gonili.

O milijonih velja danes: „Kruha nimajo“. In Kristus jim bo dejal: Pojdite k njim, ki se imenujejo moji učenci; ki molijo v mojih cerkvah; ki me z oltarjev prejemajo kot kruh življenja; in katerim sem rekel: „Kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“

Ne smemo tako razumeti, kot da bomo mi kristjani mogli to spremeniti od danes do jutro; ali da bi imeli sredstva, vse lačne nasititi. A tako je treba razumeti, da moramo jasno povedati vsem sitim in vsem gladujočim, da stojimo v boju za pravično razdelitev dobrin popolnoma na strani onih, ki so lačni in brez strehe.

***

Tele misli je napisal znani danski župnik — konvertit Emil Fiedler, ki se je z vso odločnostjo postavil na stran proletariata in se bori za življenjske pravice najbednejših. Zdi se mi, da nihče izmed nas ne sme mimo njih.

V šoli. Učitelj: „Katera žival potrebuje najmanj hrane?“
Učenec: „Molj, gospod učitelj. On žire same luknjal!“

SOCIALNA VPRAŠANJA.

Zasebna lastnina (dalje).

Zasebna lastninska pravica je utemeljena v človeški naravi. Od tod želja vsakogar, da bi kaj imel, kar bi bilo njegovo. Zato vsak tako vstrajno brani svoje imetje in občuti kot krivico, če kdo posega po tem, kar je njegovo. Kake dolgotrajne pravde za mali košček zemlje!

Kdor torej odpravlja zasebno lastninsko pravico in postavlja kot n. pr. komunizem države kot edino lastnice vseh zemeljskih dobrin, ta dela proti človeški naravi in zato ne za dobrobit in srečo ljudstva.

To potrjujejo vsi poiskusi v tem oziru. Da ne bomo segali nazaj, pogledajmo le v sedanjo Rusijo, ki jo vladalo po komunističnih načelih. Tako so vpeljali skupno kmetско gospodarstvo. Kmet ni več lastnik zemlje. Obdeluje jo za družbo, oziroma državo. Obetali so si veliko od takega načina obdelovanja zemlje, zlasti, ker je država skrbela za moderne poljedelske stroje, ki naj bi omogočili večji donos zemlje. In v resnici, kake so posledice odprave kmetске lastninske pravice? Te dni se je vrnil iz Rusije Danski kmetijski strokovnjak gosp. Niels Bukh. Šel je nalašč zato, da bi videl, kako uspeva sedaj tam kmetistvo. „Bil sem razočaran“, tako poroča. „Pričakoval sem, da bom videl kak napredek, a to, kar sem gledal na lastne oči, je bilo slabo, jako slabo. Skupno gospodarstvo se ni obneslo. Tolažili so me ruski kmetски nadzorniki, da bom našel v Sibiriji boljše razmere. Reči moram, da so bile še slabše. Ko ga je neki časnikar vprašal, če je ruske ljudstvo zadovoljno, je odgovoril: Lahko zapišete, da je ni neserečnejše dežele od Rusije. Tam ni nobene svobode, ne doma, ne v šoli, ne nikjer. Ni mi mogoče hvaliti, kar sem našel slabo.“

Ni čudno, da se kmetje upirajo takemu skupnemu gospodarstvu, in da nimajo veselja do dela.

Torej ne v tem, da se odpravlja zasebna lastninska pravica, je rešitev za človeštvo, ampak v tem, da se zasebna lastninska pravica razširi na kolikor mogoče veliko poedincev, ki jo sedaj še nimajo. Tudi delavec naj postane deležen lastninske pravice, naj dobi vsaj lastno hišico in vrt, kjer bo on gospodar, kjer bodo svobodno se igrali in skakali njegovi otroci.

Ali ne sanja o tem tolikrat naš delavec na tujem, ko s težavo zbira prihranke in premišljuje kedaj bo svota dosti velika, da si bo kupil tam doli v domovini mali dom, kjer bo preživel jesen svojega življenja. Žvljenjske razmere bi morale biti take, da bi se take sanje lahko vsakemu delavcu uresničile.

Ko pa govorimo o zasebni lastninski pravici, bi bilo jako pomankljivo, ako ne bi pogledali tudi na dolžnosti, ki so zvezane s to pravico. Zasebna lastninska pravica ima poleg zasebne strani tudi svojo socialno plat. O tem prihodnjč.

(Se nadaljuje.)

PRI HOLANDSKEM ŽUPNIKU.

Gospod župnik me je posadil k oknu, tako da imam razgled preko pokrajine, ki je pogled nikdar ne obseže. Vse okrog so hiše z rdečimi strehami, obdane s črnim pasom borovega gozda. Potem rožna polja, ki nepopisno žare v popoldanskem solncu. Za vrtovi pa se prične Heide, ki sega prav do obzorja. Neskončna je kakor morje in tiha kakor molk gora v brezveternih nočeh. Niti ptica je ne preleti.

„Lepo je pri vas, gospod župnik! Zelo lepo in jaz sem očaran nad tem, kako ste rešili stanovanjski problem. Vse sem si ogledal in reči moram, da kaj podobnega nisem videl še nikjer. Saj tu ni sledu o delavski koloniji! To so vile, razvrščene med gozdom, obdane z zelenjem in parki, da si lepše misliti ne morem. Nikakih stanovanjskih kasarn, ampak ljubke vasice, zakrite v gozdnih tokavah, ki me tako spominjajo na vzajemno domačnost naših slovenskih vasi. Zato

je tot zadovoljno ljudstvo. Tudi razumem, da nimate ne komunizma ne socializma. Ni tal.....“

Župnikove roke počivajo na mizi in se igrajo s solncem. Jaz jih opazujem in se čudim njihovi izrazitosti. Nekateri ljudje imajo roke, o katerih bi rekli, če jih vidimo, da morejo ustvariti vse.

„Vsi so mi pripovedovali, da bi brez vas vsega tega ne bilo.....“

Župnik se samo lahko nasmehne. „Na Nemčijo mislite kajne? Zato govorite o problemih. Vsak, ki pride iz Nemčije, govori o problemih. Naj vam nekaj rečem, kar pa jim ne smete povedati, ko se vrnete. Nemci se preveč izgubljajo v problemih. Da, tudi katoliki. Nemeč je težak in vedno nekoliko meglen. Vse mora stlačiti v sistem, predno kaj začne. A če se pri njihovi mašineriji eno kolesce polomi, potem vse obstane.....“

„Prav to opazujem tudi jaz. Preveč imajo teorije, toliko, da so že sami čisto nezaupljivi in zbegani. Francozi n. pr. mislijo mnogo bolj preprosto in vse bolj jasno. Oni bi nam preje mogli kaj konkretnega ustvariti, kot Nemci.....“

„Saj so nam! Pojdite v pariška predmestja in boste videli! Oni so jasno spoznali, da je to edina pot, kako rešiti najtežje vprašanje našega stoletja. Tudi jaz sem tam dobil pobudo.“

„Začetek je moral biti zelo težak, ne res?“

„Vas to zanima? — Veste, jaz sem bil tem vprašanjem čisto tuj, ker sem študiral v Rimu. V bogoslovju sem velikokrat prosil Boga, naj mi za poznejše življenje odkaže kako veliko nalogo. Semkaj so me nastavili le začasno, pozneje naj bi prevzel profesuro v bogoslovju. Tu sem šele spoznal, kako in v kakšnem živi delovno ljudstvo. Doli v grapi za tovarno je stalo nekaj zasilnih barak in v njih zgneteni ljudje kakor živina. Nepopisna nesnaga in revščina! Kako naj tem ljudem oznanjujem evangelij? — Obenem pa me je obšlo spoznanje, da je velika naloga, za katero sem prosil Boga ta, da ostanem pri teh ljudeh, da jim posvetim vse svoje moči, jim preskrbim človeška stanovanja, da bodo zopet ljudje.“

Šel sem torej k tovarnarju in ga v imenu krščanske pravičnosti prosil, naj podjetje zgradi delavstvu primerna stanovanja. Prvič me še ni ven vrgel, pač pa takoj drugič in ker nisem odnehal, sem se moral po nekaj tednih izseliti iz župnišča, ki je bilo last podjetja.

„Kam pa ste šli?“

„Sprejel me je tovariš v sosednji fari..... Od tam sem upravljal svojo župnijo. Toda to pregnanstvo je bila moja zmaga in imel sem vse ljudi za seboj. Skupno in vztrajno smo vodili boj. Od raznih strani sem dobival blagohotne nasvete, naj grem zlato srednjo pot in naj se nikar toliko ne ženem. A nisem mogel tega radi svoje vesti. Zlate srednje poti ne moremo vedno hoditi. Do uspeha vodi največkrat le trnjeva pot in ne zlata srednja pot. Včasih je bilo res hudo in mnogokrat sem si ponavljal: Dvojnega Kristusa ni, ta pa, ki je, si ostane vedno zvest! Kot On, moramo biti tudi mi na strani ubogih in zatiranih, ker je že tudi danes značilen znak njegovega kraljestva, da se ubogim evangelij oznanjuje.“

„In končno ste prodrli!“

„Da. Prišel je nov tok v deželo. Tudi pri podjetju so se izmenjali ljudje. Pred nekaj leti smo pričeli zidati po načrtih, ki sem jih imel že davno pripravljene. To so bili najlepši časi —.“

„Pa ste imeli delavstvo vedno na svoji strani?“

„Ne vselej. Bilo so časi, ko so započeli čisto nesmiselne štrajke. Tedaj sem jih gonil v tovarno. Na shodih je včasih bilo tako, da so mi prijatelji rekli: raztrgali vas bodo. Ko so se umirili, so videli, da jim hočem dobro in to mi je dalo veljavo.“

„Vi imate pač ljudi zelo radi, kajne gospod župnik?“

Na to vprašanje nisem dobil odgovora. A ko sem gledal njegovo lepo postavo, sem si mislil, da bi ta dvakratni rimski doktor mogel delati kariero kjerkoli, ako ga ne bi vezala

ljubezen na njegove župljane. A nikjer je ne bi mogel delati lepše in bolje! Spomnil sem se misli, ki sem jo nekoč bral. Brez ljubezni, tako pravi, lahko sekaš drva, delaš opeko ali kuješ železo, toda z ljudmi ne smeš ravnati brez ljubezni. Sicer je res, da se ne moremo prisiliti k ljubezni, kakor se prisilimo k delu, toda iz tega še ne sledi, da se z ljudmi sme postopati brez ljubezni. Če do ljudi ne občutiš ljubezni, potem začni kaj drugega. Pečaj se s samim seboj, ali z učenostjo ali s čimerkoli, samo nikdar z ljudmi.

Bil je lep večer, ko sva stopala proti kolodvoru. Zrak je vonjal po akacijah in narcisah. Ljudje so na prostem uživali pomladno svežost in pozdravljali svojega župnika; otroci so prihajali bližje, podajali roke in voščili dober večer. Prišla je na mise! zgodba o duhovniku, ki nosi Boga in kjer hodi, pušča Boga. „Svečenikov mimohod“. Župnik je ljudi ogovarjal in vpraševal, potem pa se je, kakor v opravičilo obrnil k meni:

„Veste, če človek živi tako čisto med ljudmi, se navadi gledati na življenje iz njihovimi očmi in ne več s svojimi. In to je še bolje!“

Ah, koliko bolje! Ker potem ljubezen more najti tista pota, ki jih znanost ni mogla več odkriti!

Ob robu planote sva se za trenutek ustavila. Večeren veter je šel preko Heide, da je valovila kakor morje. Kakor morje in gore vzbuja tudi Heide misel in hrepenenje po neskončnosti. — Pogledal sem v župnikov obraz. Te poteze, tako bi se zdelo, izkričavajo bolelost vsega človeštva, ko bi preko njih ne ležal izraz neznane miline.

Vredno je živeti, — tako sem zaključil svojo misel v vlakcu —, dokler bi samo eden od teh še hodil po zemlji.

PRIJATELJSKA BESEDA VSEM!

Vse tarna radi težke krize, ki nas objema. Kdo je kriv te krize? Mi? Ne! In vendar: tudi mi! Kako? mi ubogi delavci, da bi bili krivi te grozne šibe, ki nas tepe? Da, dragi bratje in sestre, prav lahek odgovor se mi zdi na to vprašanje; Smo li spolnjevali zapovedi božje in cerkvene, hodili k sv. maši, k spovedi in sv. obhajilu, opravljali vsakdnevne molitve, kakor nas je učila naša mamica? Saj vendar vemo, kaj je molitev in poznamo Odrešenikovo besedo: Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo! Molitev nam je potrebna kakor naš vsakdanji kruh, zlasti še nam, ki smo v tujini. Toda ravno mi smo pozabili na molitev na Boga, na cerkev. Dobro se nam je godilo — le bodimo odkritosrčni! — predobro včasih, in govorili smo: kaj bomo molili, saj imamo vsega dovolj kar nam srce poželi..... A, dragi brat, to ni bilo prav. Res smo imeli vsega v izobilju, ali naša duša ni imela hrane, opešala je, in danes ni življenja v njej.

Sedaj pa, dragi mi bratje in sestre, bliža se velikonočni čas, čas molitve in pokore. Ravno sedaj imamo lepo priliko za ozdravitev svojih duš.

Združimo se zopet v molitvi in pokori! Tudi tu veljaj: Viribus unitis! zlasti še sedaj o veliki noči! Le v sv. obhajilu bomo mogli zadobiti dovolj moči v teh težkih časih!

In še nekaj, bratje, pristopite — če še niste — k katoliškim društvom sv. Barbare, k jih imamo, hvala Bogu, povsod po naših kolonijah. Tudi v naših organizacijah veljaj gornje geslo!

Če bomo tako združeni v molitvi in naših katol. organizacijah, potem bomo velkio lažje prenesli to krizo, ki jo občutimo zlasti mi rudarji.

Naši duhovniki nas vedno uče in spodbujajo, da le v veri je moč, zdi se mi potrebno, da o tem tudi mi sami kaj pove-
mo, zlasti še, ker vidim, kako zavržejo nekateri vero, in potem nimajo ničesar, kar bi jim dalo moč v težkih urah.

A. P.,

član društva sv. Barbare v Holandiji.

Opomba uredništva. Da bi le bilo veliko takih mož, ki bi tako mislili in storili!

DELU SLAVA — DELU ČAST!

S tem geslom nas poziva naš sodrug iz Francije, da se oglasimo z vseh štirih vetrov v našem „Rafaelu“. Pozvani smo torej, da živimo v medsebojni slogi. Ta se doseže, če vsak spoštuje pravice drugega, z eno besedo, če vsak čuti z delavcem, z njim misli, in dela za njegov blagor.

Poziva nas naš sodrug, da nam je treba orožja, da bi se mogli braniti proti krivicam, ki se nam gode v tujini. Res dobra misel, a žal jo moramo opustiti v obliki, kakor je predlagana. Če tudi ustanovili kako strokovno podporno organizacijo, ni verjetno, da bi nam uspela.

Meni se zdi boljše, da se oklenemo krščanskih organizaciji v dotični državi, kjer se nahajamo. Z njimi skupno šele se dà kaj narediti, kakor imamo na primer mi tu v Holandiji, ko so naša društva sv. Barbare včlanjena pri holandski stanovski organizaciji „R. K. Werkliedenbond“. Razun tega so naši rojaki organizirani še v holandski strokovni organizaciji za radurje „R. K. Mijnerwerkersbond“. Obe organizaciji nam dajete isto pravo, kakor domačinom. Ugodnosti, ki nam jih nudi Mijnerwerkersbond, so tele: Ako si bolan, ali ranjen, dobič dnevno polovico mesečne članarine. Ako praznuješ na leto več ko 6 delavnih dni, dobič po 3 gold. za vsak praznovani dan., v slučaju, da si odpuščen, in da ti organizacija nikakor ne more več oskrbeti dela, dobis brezposelno podpora.

Ker so mi kraji v Franciji, odkoder piše naš sodrug, znani, bi priporočal, da bi si poiskali v Lensu katol. organizacijo in se ji pridružili z društvi sv. Barbare, ki obstoja n. pr. v Sallauminu že od l. 1926. Upam, da boste na ta način dosegli uspehe. To pa še zlasti, ker je Slovencev pri družbi v Lens in Kourir več zaposlenih, kakor je nas vseh Slovencev v Holandiji.

Kranjski Janez v Holandiji.

IZ DOMOVINE.

Pismo družbe sv. Rafaela.

Slovenski izseljenci živite po raznih delih in državah sveta popolnoma svoje posebno življenje, ki se razvija v drugo smer, kakor tu doma, v vsaki državi drugače, primerno razmeram, v katerih tam živite. Tega Vašega življenja tu doma ne poznamo in ne moremo poznati, ker ne poznamo Vaših razmer. Vsa literatura, katero izdajate, ima sedaj začasno res samo pomen za Vas in samo za Vaš kraj, za Vašo nasebino. Vendar je pa gotovo, da bo pa vse to dobilo velik pomen tudi za cel slovenski narod v prihodnosti za zgodovinarja, ki bo pisal zgodovino našega časa. Ta nikakor ne bo mogel preko poglavja tudi o našem slovenskem izseljeništvu te dobe in o življenju in delovanju Slovencev po raznih državah in delih sveta. Toda, kje bo dobil podatkov za to poglavje? Vi po svetu nimate nikogar, ki bi shranjeval ves potrebni material, ker nimate kakih zavodov s knjižnicami, ki bi vse to shranjevale in ohranile potomstvu. Knjižnice tujih narodov, med katerimi živite, o Vas komaj vedo. Vi sami boste potonili v tujih morjih, med katerimi živite. Tako se bo vse to popolnoma izgubilo za prihodnost, na veliko škodo našega naroda.

Družba sv. Rafaela za zaščito slovenskih izseljencev se je čutila zato poklicano, da se loti za Vas tega dela in začne zbirati vse te stvari in jih shranjevati za poznejše dobe, in sicer vse, kar se je že do sedaj kje na svetu izdalo, ali se bo v prihodnje. Ustanovila je „Izseljeniški arhiv“, kjer bo zbirala vse, karkoli bi bilo v zvezi z našim izseljeništvom in z življenjem naših izseljencev kjerkoli na zemlji svetu in bi bilo važno in vredno, da se shrani.

Zato se tem potom obrača do vseh slovenskih rodoljubov po celem svetu in prosi vsakega posameznika, vse naše župnije, šole, gg. duhovnike, čč. sestre, jednote, časopise, revije, vsa društva, brez razlike verskega prepričanja ali kakoršnega koli prepričanja, sodelova nja in pomoči pri tem velikem

kulturnem delu za naš narod in za Vas, dragi izseljenci. Zato prosimo, da bi se nam poslalo in pošljalo.

- 1.) Vse časopise in revije (magazine) tiskane v slovenščini.
- 2.) Vse časopise in revije v tujih jezikih, ki pišejo o Slovencih, ali kot narod, ali samo o kakem posameznem rojaku. Ako bi ne bilo mogoče poslati cel časopis, prosimo vsaj izrezek z naznačbo imena, datuma, kraja in številko časopisa, ki je prinesel dotični članek.
- 3.) Vsa letna poročila naših cerkva, šol, jednot, društev, trgovskih, bančnih ali kakoršnih koli podjetij.
- 4.) Vse programe raznih slavnosti in prireditev po naselbinah.
- 5.) Vse knjige, brošure, letake, kakoršne koli izdane v slovenščini, ali o Slovencih v tujih jezikih.
- 6.) Slike slovenskih cerkva, šol, duhovnikov, sestra, narodnih in društvenih domov, slovenskih podjetij, odličnih mož, društev, konvencij, društvenih odborov, slavnosti i. t. d.
- 7.) Sploh vse, kar bi bilo karkoli zanimivo, da se shrani za zgodovino slovenskega izseljeništv in življenja — delovanja slovenskih izseljencev po raznih državah in delih sveta.
- 8.) Prosimo, vse, ki imajo kake take stvari shranjene iz preteklosti, da nam to pošljejo v naši „Izseljeniški arhiv“, kjer bo shranjeno z naznačbo imena, kdo nam je poslal. Pri nas bo to varno shranjeno, med tem, ko se bo to gotovo izgubilo, ako boste to hranili sami.

Ta poziv smo poslali vsem nam znanim uredništvom po celem svetu, brez razlike kakega prepričanja. Ako bi kdo ne dobil, prosimo oproščenja, ker nismo hoteli nikogar prezreti.

Vse gg. urednike slovenskih časopisov v tujini, prosimo, da to poziv gotovo natisnejo in potem večkrat opozarjajo svoje čitatelje na ta „Izseljeniški arhiv“ in na veliko važnost, ki jo ima za cel naš narod, pred vsem pa za slovensko izseljeništv samo.

Za vsako uslugo, vsak nasvet in vsako pomoč se že naprej vsakemu in vsem iskreno zahvaljujemo.

Z iskrenimi pozdravi

Družba sv. Rafaela.

FRANCIJA.

Metz.

Kriza upamo, da vseeno ne bo tako strašna, kakor se bojimo. Naše mesto, ki je večje kakor Ljubljana, ne šteje več kakor troje brezposelnih, ki prejemajo brezposelno podpore, dočim je ostalih 479 odpuščenih delavcev zaposljilo drugod. Ko se bodo začela na spomlad znova velika utrjevalna dela, ki bodo zahtevala tisoče delavstva, upamo, da bo pa še boljše.

Aumetz.

Smrtna nesreča. Na starega leta dan je v tukajšnjem rudniku smrtno ponesrečil naš rojak Anton Kos doma iz okolice Konjic. Z majhnimi presledki je bil zaposljen v Aumetzu 29 let kot rudar in je bil znan po svoji previdnosti. Ves čas ni imel nobene večje nesreče in ni bil ves čas potolčen pri njem noben rudarski pomočnik. To pot pa se je odlomil od stropa razmeroma majhen kos rude, mu padel na vrat in zlomil tilnik. Samo lahko je vzdihnil in bil na mestu mrtev. Pokojni je bil izredno veselega značaja in dobrega srca. Vse ga je rado imelo. Napravili smo mu lep pogreb in mu zapeli v slovo dvojce žalostink. Naj v miru počiva.

Našega kralja in kraljico bomo videli v nedeljo 7. februarja v župnijskem kinu. Film je bil posnet pred nekaterimi tedni ob priliki zadnjega obiska njunih veličanstev, ko sta v Parizu za kratek čas prekinila svoj inkognito. Omenjamo, da je bilo našega kralja že pred kratkim lepo videti v zanimivem filmu o Verdunskih bojih, ko je bil obiskal strašno verdunsko fronto.

Tucquegnieux.

Častni člani. Za svojega častnega predsednika je naše društvo na svojem zadnjem občnem zboru soglasno izvolilo prečastitega gospoda patra Kazimirja Zakrajška, predsednika Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev, ki si je pridobil velikih zaslug za izseljence sploh in še posebej za naše društvo. Kakor znano, je deloval gospod pater med našimi ameriškimi izseljenci nad dvajset let. Za svoja častna člana je imenovalo društvo na istem občnem zboru in ravno tako soglasno gospoda bana dravske banovine dr. Drago Marušiča in gospoda župnika Jos. Kastelica.

Gospoda Jankoviča smo v splošno veselje po dolgem času vendarle dobili. V četrtek 31. decembra deset minut čez poldne je prišel — ob eni pa je že priteklo nekaj naših otrok s katekizmi v rokah — v slovensko šolo, tako da smo se jim vsi od srca nasmejali. Naslednji dan, na novoletni praznik je njegov stari pevski zbor po enoletnem odmoru že spet nastopil v cerkvi. Za 14. februarja pa so njegovi igralci že napovedali slovensko igro.

Tamburice. Prvovrstne sremske instrumente smo dobili. Ko so v nedeljo 31. januarja gostovali pri nas aumeški igralci, smo jim med odmori že zaigrali.

Kriza. V Tucquegnieux in na Marini bi bilo sedaj vse dobro, če bi ne bili zadnji čas tako strahovito znižali naših plač, da bomo komaj zaslužili še za hrano. Nekaj dobrih delavcev je zaslužilo samo po 17 frankov na šiht. In še praznujemo, zadnji čas poleg nedelj po tri dni na perijodo.

Družba sv. Mohorja.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1931 so pošle, čeprav sem jih bil naročil 25 izvodov več, kakor se mi je bilo priglasilo naročnikov. Žal ni torej več mogoče postreči številnim interesentom, ki bi knjige še radi imeli.

Pač pa mi sporoča Družba, da je poslala na moj naslov 130 izvodov knjig v dar in me prosi, naj jih razdelim po svoji uvidevnosti.

Teh knjig še nisem prejel. Ko pa jih prejmem, jih bom razdelil takole:

43 izvodov jih bom poslal msgr. Zupančiču v Liévin in ravno toliko gospodu Skebeju v Merlebach, da jih razdelita po njuni previdnosti vsak v svojem okolju.

Od 44 izvodov, ki bodo ostali meni, jih bo dobilo po en izvod vsako slovensko društvo iz Aumeške okolice, ki se bo oglasilo zanje in jih bo hkrati naročilo za prihodnje leto. Po en izvod bom nadalje odstopil bolnicam v Algrange, Audun le Tiche, Thionville, Rombas, Metz in Briey, klinika in Hospital des Mines. Po en izvod, to je vsakokrat po šest knjig, bom poslal nadalje državnim zaporom v Metz in Luksemburgu.

Od ostalin izvodov bom razdelil posamezne knjige med tiste, ki bodo naročili za tekoče leto Mohorske knjige na novo.

Družba mi ni sporočila, ali je plačala poštnino sama, ali jo bom moral plačati sam pri prevzemu knjig, kar je običajno pri pošiljkah po železnici. V tem zadnjem slučaju bodo morali obdarovanci seveda poravnati na posamezen izvod odpadajoče poštno pristojbine in morebitne carinske stroške.

Naj spomnim, da bodo tudi knjige za leto 1932 zelo lepe in vredne naročila. Komur se zdi to bolj prikladno, se lahko za naročilo obrne name, na moj spodnji naslov in priloži članarino, ki znaša za inozemstvo Din 36.— ali frs. 16.50.

Aumetz, 24. januarja 1932.

Jos. Kastelic,
Aumetz, Mos (France.)

Prebivalstvo

Glasom zadnje statistike, ki je bila objavljena te dni, je štela Francija dne 1. marca 1931 skupno 41.834.923 prebivalcev, izmed katerih jih je bilo 2.890.923 tujcev, inozemcev. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1926 se je povečalo prebivalstvo za dober milijon. Posebno so napredovale pokrajine, koder je veliko tujcev, dočim so mnoge bolj do-

mače pokrajine znatno nazadovale. Žal ni mogoče ugotoviti števila naturalizirancev, ki niso v resnici še nobeni Francozi. Z njimi vred bo štela Francija blizu 4 milijone tujerodnega prebivalstva.

Brezposelnost

v Franciji stalno narašča. Delo je komaj še kje mogoče dobiti. Zadnje čase je bilo veliko občin primoranih organizirati posebne odbore za podporo brezposelnim. Žal da skoraj nikjer še niso začeli funkcionirati.

Brezposelni Jugoslovani

sa za enkrat še izključeni od rednih podpor, ker Jugoslavija ni sklenila s Francijo provčasno potrebne konvencije. Seveda pa so dolžne občine naše ljudi v slučaju velike sile vseeno podpirati.

Brezposelni primorski Slovenci

dobijo nasprotno enako podporo, kakor Francozi sami, ali Poljaki, Italijani ali Belgijci, to je dnevno po 7 frankov in še po tri franke za vsakega nadaljnega družinskega člana pod 18 leti, do najvišje skupne svote 25 frankov dnevno. Primorski Slovenci naj skrbijo, da se bodo čim izgubijo delo prijavi na meriji. Naj ne hodijo za delom okrog, ker lahko izgubijo s tem pravico do brezposelnih podpor. Podporo dobi namreč samo, kdor je delal v občini svaj zadnjih šest mesecev. Tudi ne dobi podpore, kdor je po svoji krivdi od dela odpuščen ali kdor ni hotel sprejeti ponujenega mu dela.

Delovna pogodba

med Jugoslavijo in Francijo je baje že sklenjena, kakor so poročali časopisi. Vendar je oba državna zbora, francoski in jugoslovanski še nista ratificirala in tako dolgo še ni obvezna. Jugoslovani v Franciji smo razumljivo razburjeni in očitamo našim oblastem, da niso storile svoje dolžnosti. Pozabljamo pa, da smo tudi mi sami sokrivi svoje nesreče: v lepih letih nismo nič mislili na prihodnost, nismo hranili, premalo smo se oklepali svojih društev in še društva kar smo jih imeli niso imela dosti smisla za kaka stanovska in strokovna vprašanja in jim tako važne stvari, kakor je delavna pogodba še mar ni bilo. Naj sedaj vsaj ta trdi nauk ne bo zastoj.

Splošno krizo

poznajo tudi tisti, ki še delajo, saj so bili tekom zadnjega leta znižani akordni zaslužki skoro za polovico.

Varčevati je v teh časih seveda treba. Najbolj pri pijači, ki je najdražja in nam škodi na vse načine. Toda kdor napačno hrani, zapravlja. Veste, kje so začeli mnogi naši ljudje najprej štediti? Pri smešno nizkih društvenih članarinah in pri časopisih. Slovenci! Če bi bila naša društva že doslej dovolj močna in bi bila storila svojo dolžnost, bi mi danes drugače stali, kakor stojimo. Naša društva so nam najbolj potrebna! Ravno tako je časopis tvoj dober prijatelj, ki ti da več, kakor ti daš zanj. Močna in pametno upravljana društva in dobro razširjeno časopisje je znamenje kulturnih ljudi, ki bodo prej ali slej prišli na svoj račun. Z neorganiziranimi, neizobraženimi, prostaškimi in pijanimi ljudmi pa bodo resnično in dostikrat tudi po pravici pometali drugi, kakor se jim bo zljubilo.

Merlebach-Freyming.

Naš „Rafael“ zasluži sicer vso pohvalo, samo nekam utrujen je videti-zaostaja, časa ne more dohitevati. Ko je prišel v adventu do nas, smo pričakovali, da nam bo kaj lepega povedal za najlepši družinsko-domači praznik Božič, pa še ene božične pesmice ni znal zapeti. Zdaj bo že postni čas, mora pa šele o tem poročati, kako je bilo kaj o božičnih dneh pri njegovih Slovencih. Gospod urednik nam teh besedi gotovo ne bo zameril in bo v prihodnje za velike praznike in prilike „Rafaela“ z lepimi, času primernimi mislimi poslal na potl.....

Prva slovenska polnočnica v Merlebachu na sveti večer ob

1. ponoči! „Naj vas ne straši pozna ura! Spomnite se svojih mladih let, ko ste vsako sveto noč žrtvovali spanje in dolgo pot v mrzli zimski noči in vam nikoli ni bilo žal. Tudi v tujini vam ne bo! Potrebni smo vsi, da se malo ogrejemo-vsaj ob spominu na srečo otroških let in ob glasovih prelepih slovenskih bož. pesmi. Slovenci, vsaj sveti večer naj nas združi v prijateljstvu. Pridite vsi!“ Samo na to vabilo so se zgrinjali, stari in mladi, peš in iz oddaljenih kolonij na velikih avtobusih, v staro župno cerkev, da je bila ob 1/22 uri, ko se je pričela slovenska polnočnica, tako polna samih Slovencev, kot do sedaj še nikoli. Cerkveni pevci so ob spremljanju 4 godcev peli navdušeno same slovenske božične. Ob pol 3 uri zjutraj, ko je polnočnica končavala, je zadonele še zadnja, rekli bi slovenska božična koračnica: „Glej, zvezdice božjo, migljajo lepo....., vstanite, o bratje, že dela se dan, nobeden ne bodi dremoten, z a s p a n!“

Res, nobeden ni bil zaspan, saj je bilo lepše ko marsikje doma!

Božičnih prireditev (takoimenovanih „družinskih večerov“) ki jih imajo navado prirejati vsa jugoslov. društva v božič. času je bilo vkljub krizi polno število. Tudi za otroke slovenske šole še posebej, katera je potekla še najbolj res domače in pristrčno božično. Resnici na ljubo pa povedano, da so se tudi vse druge slov. božične prireditve vršile dosti mirno in domače, posbno še ona društva sv. Barbare, Freyming-Merlebach.

Društva sv. Barbare, Freyming-Merlebach sporoča:

Na letnem občnem zboru, dne 3. 1. 1932., je ibl izvoljen sledeči odbor (razen enega ves stari):

Predsek. Viktor Moltara, podpreds. Janez Rugelj, I. II. tajn. Anton Jakopina, Ivan Oblak, I. II. blag. Franc Jakič, Anton Škruba, preglednika Janez Vrankar, Peter Kepec. — Odboru želimo v najbrž težkem letu mnogo uspeha in poguma!

Stiring, Petite Rosselle, Kreutzwald.

Tujina-mačeha...! Po poročilih časopisja je bilo v tukajskih premogokopih družbe Sarre et Moselle in Stiring-Wendel v letu 1931 nič manj ko 1700 ponesrečenih! Med temi 7 smrtnih žrtev, kar pravijo da ni ravno dosti. Toda kdo ve, koliko jih je med ostalimi ponesrečenci postalo pohabljenih za celo življenje, kar je dostikrat hujše kot-smrt!

Med zadnjimi smrtnimi žrtvami v starem letu in med prvimi v novem letu sta na žalost bila Slovenci.

A. Mrežar, oče dveh nedoraslih otrok, stanujoč v Habsterdick, je vesel šel z dnevnega na jamsko delo. Vesela je bila družinica, ko je prinesel prvi, malo večji zaslužek domov. Pa se je komaj po enem mesecu jamskega dela, sesulo kamenje nanj-in družina je ostala brez očeta! Pokopan je bil v Stiring, 18. decembra lan. leta.

Druga smrtna žrtev je Slovenec Alojz Hočevnar, tudi oče 2 otr. doma z Dolenjskega pri Grosupljem. Ponesrečen na podoben način v Petite Rosselle, pokopan v Creutzwaldu dne 25. jan. t. l. kjer ima osirotela družina stanovanje. „Naj vama bo tuja zemlja lahka“ — bi rekli, pa ne moremo. Zakaj težka je zemlja tujina, tako težka, da — ubija! Zato: Počivajta mirno v Bogu! — Ubogim otročičem in zaupščenim vdovam pa naše iskreno sočutje!

V bolnici na Hochwald, Merlebach, leži težko ponesrečen, ki bi se bil kmalu pridružil prejšnjim dvema, Anton Jeruc, tudi družinski oče, doma iz Škocjana na Dolenjskem. Ponesrečen v rovu St. Fontaine.

Sprva niti niso mogli dognati, kako vse je potolčen. Bati se je bilo da ima zlomljen križ, sedaj je gotovo, da križ ni poškodovan, čeprav mu je posnelo vse meso. Ima pa levo nogo dvakrat zlomljeno in strto in najbrže tudi nekaj reber načetih. Radi prestanega strahu, je tudi ženo položilo na bolniško posteljo in tako v isti bolnišnici ležita mož in žena. Želimo jima, da bi vdano prenašala težko preizkušnjo!

Damoklejev meč visi še neprestano nad nami. Mnogi, ki nimajo nikakega doma, se radi zloglasnega zakona o izgonu tujcev, počutijo kakor na smrt obsojeni. Ko bi bilo vsaj kaj

gotovosti, tako ali tako..... Tako pa ni od nikoder zanesljivih poročil, ne razlage, ali se bo zakon sploh uveljavljal, kdaj, kako, kdo pride prvi na vrsto, i. t. d. Razširjajo pa se njezličnejše novice, ki jih časopisje, hote ali nehote z nekritičnimi vestmi neti in razširja. Ohraniti mirno kri-to je najboljši recept za enkrat!

Kdo more razumeti? Tukajšnje premogokopne družbe se krčevito branijo sprejeti kakega novega delavca, češ da imajo delavstva odveč, da je hiperprodukcija premoga, kriza i. t. d.

Čudno vseeno. Delavstvo pa toži radi strašne „trajbarije“, ki presega že vse meje in tudi telesne moči, ki jih jim daje za enkrat še strah pred brezposelnostjo in izgonom, toda dolgo da ne bo mogoče tako vzdržati. Delavstvo razume stisko časa in se iz solidarnosti ne pritožuje dosti radi vednega krajšanja delavnih dni, katerih je samo še 18 mesečno. Družbe pa kažejo malo socialnega čuta in pravičnosti, če zaradi manjšega števila delavnih dni hočejo vedno enak dobiček. Delavne moči se vedno krčijo, ker se navadno tudi ponesrečene ne nadomestijo z novimi, — produkcije, premoga pa se zahteva vedno več, 14—18 voz dnevno od moža! Delavstvo imenuje ta način „Raubersystem“, ki je po mnenju vseh tudi kriv vedno bolj množičnih se težkih nesreč.

Poročena sta bila Jože Kosce iz Hinj na Dolenjskem z Marijo Papež, dne 23. jan. 1932. in Anton Zadnik z Marijo Zakrajšek, dne 30. jan. 1932. — Bilo srečno!

Liévin P. de C.

Zopetno znižanje delavskih plač. Sporazumno z delavskimi sindikati so bile lansko leto plače znižane za 6%. Kakor vse kaže se bodo plače v novem letu z nova znižale. Premogokopne družbe so odpovedale z novim letom prejšnjo mezdno pogodbo. Sklicujejo se na krizo, na preveliko konkurenco. Zastopniki delavstva iščejo posredovanja ministrskega predsednika. Delavstvo razume težave časa in ni nasprotno znižanju, a le pod pogojem, da se znižajo enako tudi cene življenjskim potrebščinam. Delavci že tako veliko trpe vsled neprostoovoljnega praznovanja.

Ustanovila se je nova jugoslovanska sekcija rudarskega sindikata „Syndicat Liber“. Glavni namen je zaščita rudarjev v slučaju nezgode in podpora za slučaj štrajka. Odrasli plačujejo mesečno 4 ali 5 frs. in dobe ob štrajku 33 oziroma 42 frs. tedensko. Ker so nezgode ravno pri rudarskem delu tako pogostne in si naš človek ob takih prilikah ne more sam pomagati, je zlasti obramba po sindikatu ob takih prilikah največjega pomena.

Bodite usmiljeni, a tudi previdni! Vzadnjem času hodi po slovenskih kolonijah neki A. O. ki z raznimi lažmi zlorablja poznato dobroto svojih rojakov. Pripoveduje z vidno žalostjo na obrazu, kako mu stradajo vsled njegove nezaposlenosti žena in otroci, da bi rad toliko zbral, da bi poslal v Jugoslavije družino, sam pa da bo šel peš za njimi. Kaj čuda, da so naši sočutno poslušali tako žalostni pripovedovanje, misleč kaj bo bi mene kaj takega zadelo. In segali so v žepe in mnogi so dali zadnje franke, ki so jih še imeli. Tem bolj so bili pozneje ogorčeni, ko so zvedeli, da jih je dotičnik nalagal, da nima ne žene ne otrok, da pa je udan pijači i. t. d. Dobro bi bilo, da bi imel vsak, kdor je res potreben pomoči, kako primerno izkazilo n. pr. od domačega društva, ki ga pozna.

Bruay-en-Artois.

Društveno delovanje. Na novega leta dan smo imeli občni zbor, na katerem se je lepo pokazala velika solidarnost med člani. Izvoljen je bil po večini dosedanji odbor, ki ga je priporočala njegova dosedanja delavnost za društvo.

V Rafaelu čitamo z zanimanjem novice iz drugih krajev. Tako slišimo o raznih redukcijah naših delavcev. Tega pri nas v Bruayu do sedaj še ni bilo. Kdor je izgubil delo, ga je po lastni krivdi. Da bi le še naprej pri tem ostalo.

V društvu sv. Barbare sta posebno živahno delovala dramski in pevski odsek. Nastopila sta v pretečenem letu dvanajstkrat z lepimi igrokazi in koncerti, kar je rekord v našem društvenem življenju severne Francije. Skrito in

požrtvovalno delo posamnih članov prinaša lepe sadove. Naj jim bo to v zadoščenje za težave, ki jih imajo pri tem delu.

Služba božja ostane kot doslej: ob nedeljah ob 12 h, vsak četrtek ob 7 h in prve petke v mesecu ob 8.30.

Ali kaj čitate naše lepe in podučne liste: Bogoljub, Glasnik, Domoljub? Dobite jih vsak mesec oziroma teden pri gosp. Hacin, ki je radevolje prevzel razprodajo. Ne pozabimo, da človek ne živi samo od kruha, da ima tudi dušo, ki rabi besedo božjo; in to mu podajajo ti listi.

HOLANDIJA.

Društveno gibanje.

Heerlerheide. Ker čitamo poročila iz raznih krajev, upamo, da i nam odstopite, g. urednik, kotichek v listu. Živimo doslej še dosti povoljno, vendar pa zremo z nekakim strahom v bodočnost, ker kriza se pojavlja tudi pri nas. Združujemo se v društvo, ki šteje pri nas nad 100 članov. Zeleti bi bilo, da se v teh težkih časih še bolj poprimemo starega gesla „Viribus unitis“ — z združenimi močmi!

Dne 3. januarja je priredilo naše društvo v Bondsgebouw v Versilienbosch „družinski večer“, kjer je bilo obdarovano 130 otrok našega društva. Uprizorili smo ob tej priliki tudi igro „Rojstvo Kristusovo“, ki nam je še precej uspela. Če ni bilo kot n. pr. v ljubljanskem gledališču, nam mora pač občinstvo oprostiti, ker smo pač začetniki. Za razvedrilo nam je igral prijateljski tamburaški klub Madjarov, a tudi tukajšni slovenski pevski odsek nam je zapel nekaj domačih.

„Naš pater“, kakor nazivamo p. Teotima, je bil prav dobre volje, zagotavljal je, da ko se vrne po 6 mesecih iz Jugoslavije, kamor v kratkem odpotuje, bode že prav dobro govoril slovensko.

Tooliko za danes, se pa še drugič kaj oglasimo.

Rudar iz Heerlerheide.

Društvo sv. Barbare v Nieuwenhagen je bilo potrjeno od odbora Zveze dne 30. nov. 1931, kar je svoječasno pomočoma izostalo. Na občnem zboru dne 10. januarja je bil izvoljen nov odbor: Ivan Žnidaršič, pred. stanuje Kerkstraat 55, Nieuwenhagen, tajnik Alojz Gričar, Nieuwenhagerstraat 63, Lauradorp, blagajnik Anton Strah, Schanserweg 29 Nieuwenhagen, odborniki: Avg. Cebin, A. Mlakar, M. Rjah.

Društvo v Eijgelshoven je izvolilo na svojem občnem zboru dne 13. januarja odbor: predesdnik Franc Klinar, tajnik Martin Plaznik, blag. Jos. Komac, Martin Šmuk, Mih. Bratec, Fr. Rot.

Društvo sv. Barbare v Lutterade je imelo svoj občni zbor 10. jan., ki ga je otvoril začasni odbor. Izvoljen je bil stalni odbor: pred. Ivan Pouh, Napoleonbaan Noord 69, tajnik Martin Bobek, Nopaleonbaan N. 64, blagajnik Gašper Solin, Spoorstr. 22a. Zborovanje je bilo polnoštevilno obiskano. Sprejet je bil prelog, da se uvede podporna blagajna za člane, ki želijo k njej pristopiti. List Rafael se je začel zelo širiti.

V Spekholzerheide je bil istotako občni zbor 10. januarja. Novoizvoljeni odbor tvorijo: pred. Ivan Ožek, tajnik Franc Vodeb, blag. Ivan Košmrl, odbornik: Alojz Roštohar.

Razpravljajo se je o novih pravilih, potnih listih, pevskem odseku, potovanju v domovino. Žal, da se je razpustil pevski odsek. Kako lepo je bilo prej, ko smo si veselo zapeli. Pač bi bilo zelo želeti, da se pevski odsek oživi!

Kolesarski klub v Lutterade si je pri svojem občnem zboru dne 17. 1. izvolil odbor: načelnia Ivan Lipičnik, tajnik K. Praznik, odborniki: St. Kolednjak, Fr. Cerar, A. Lavrič.

Mesečna članarina pri klubu znaša 25 ct. za moške, žene so proste.

Klub se bo udeležil potovanja v Jugoslavijo meseca avgusta.

Razne novice.

Mohorjevih knjig smo dobili letos nekaj izvodov zastoj. Razdelili jih bomo na posamezna društva.

Naročite Mohorjeve knjige. Javite se pri predsedniku društva ali pa pri slovenskem duhovniku. Tako poceni ne

dobite nikjer knjig. Pomislite: 6 krasnih knjig stane le 1 goldinar. Javiti se treba do 1. marca tl.

V Heerlerheide so se zadnjič po neki pomoti razdelile knjige med Slovence. Ker so knjige last vseh društev in zlasti še, ker dobimo v kratkem slovenskega učitelja, vljudno prosimo, da vrnete vse knjige predsedniku društva v Heerlerheide, da jih bo vpisal, potem jih pa lahko dobite na posodo.

V bolnici v Heerlenu so na novo: Amalija Mlekuš iz Hoensbroeka, ki je bila pred 2 tednoma operirana, Franc Zabalnik iz Heerlerheide, ki je bil povozen z motorjem, Stefan Surlan, Bosanec, iz Heerlerheide, že dva tedna prenaša bolečine, ko je bil v jami potolčem, Vršaj Elizabeta, iz Nieuwenhagen, mati 4 otrok je že drugič v bolnici, Jozefa Oder iz Heerlerheide, Kampstr., je bila pred 1 tednom operirana, Pavlič Marjeta tudi iz Heerlerheide si je zlomila nogo.

Umrla je v bolnici Heerlen istrska Slovenka I. Janežič dne 26. jan. Pokojna je bila mati treh malih otrok. Stanovala je v Schaesberg, Streepstr. 20. Pred dvema leti je v isti bolnici umrla njena sestra.

Smrtno ponésrečil se je v rudniku „Laura“ priden fant, I. Vrtačič, doma iz Šmarjete pri Novem mestu. Lepe svotice denarja si je bil prihranil, si že izbral nevesto (Holandko), in si želel v kratkem ustvariti lasten dom. — Pogreba, ki ga je vodil domači g. župnik, se je udeležila jako velika množica Slovencev. Na grobu sta mu zapela pevska zbor holandski „Laura“ in slovenski pevski odsek iz Eygelshoven.

Kdo ve za Jazef-a Brezovnik. Meseca decembra 1931 mu je umrl oče v občini Mozirje, Savinjska dolina. Radi dediščine naj se javi na občinski urad v Mozirje.

Varujte se lažnjivih prerokov!

Zadnje čase je začela protestantska verska sekta „Die Bibelforscher“, kakor jih tu imenujejo propagando tudi med našimi Slovenci. Nekateri naši so že nasedli in kupili knjige, ki strašno sramote našo katoliško vero, nekatere knjige so seveda bolj „nedolžne“, so pa zato tem bolj nevarne, ker skrivajo strup v lepo obliko. Ker se je ta agitacija že tako javno raznesla, moramo tudi javno povedati, da se širi iz Langenbergkolonie v Rumpen.

Opozorjamo naše verne Slovence, da je te knjige strogo prepovedano kupovati in čitati. Kdor pa to stori vedoma, zapade težki cerkveni kazni: izobčenju, ki je pridržana sv. očetu. Vsako sv. pismo, ki nima cerkvenega dovoljenja je prepovedano. Te krivoverske knjige so pisane v nemškem in veliko njih tudi v slovenskem jeziku.

NEMČIJA.

Moers-Meerbeck.

V naslednjem hočemo podati kratek pregled društvenega gibanja pri nas v preteklem letu.

Društvo je imelo vsak mesec redno zborovanje in 6 odborovih sej, nekatere zelo važne. V februarju nas je obiskal in predaval o splošnem gospodarskem položaju g. Deželič. Ob tej priliki je obljubil, da bo vse storil v zaščito naših delavcev v Nemčiji.

Društvo je pristopilo kot član k nemškemu „Rechtsschutz“, ki nas zastopa v pravnih zadevah. Meseca junija smo bili primorani radi vedno naraščajoče brezposelnosti spremeniti red podpore pri našem društvu, do junija smo bili namreč izplačali 210 mark. Po novem dobe podpore le brezposlni in invalidi v enkratnem znesku 15 mark. Veselic nismo obhajali, razun proslave sv. Barbare. Trije društveniki so obhajali srebrne poroko: Jernej Tovornik, Ozvald Kristočnik, Mihael Zalokar. Društvo je poklonilo vsem trem lepe podobe. Začetkom leta smo imeli 17 aktivnih članov, 4 so se odselili v domovino, nekaj jih je pristopilo, nekaj odstopilo, danes imamo 67 rednih in 14 častnih članov.

Letos na občnem zboru je bil soglasno izvoljen zopet stari odbor pod predsedstvom Ivana Lindiča, drugi blagajnik je postal Jozef Koželj. Obdarovanje otrok smo priredili 10.

januarja. Po cerkveni pobožnosti ta dan, nas je obiskal tudi g. Deželič s svojo g. soprogo, ki je razdelila otrokom podobice in sladkorčke, g. komisar pa je daroval iz svojega 20 mark. Obdarovali smo 74 otrok, ki so dobili poleg navadnega darila še vsak po tri metre platna za srajce. Zanimivo je bilo poslušati otroke, ko so deklamirali slovenske narodne in božične pesmi, za kar ima največ zaslug Tovornik ml.

Ko nastopamo Novo leto, nas strašijo še hujši časi, saj smo v prvih desetih dneh januarja, napravili komaj 4 šihte. Nekateri so prinesli domov le po 2—7 mark. Da trpi vsled tega tudi društveno življenje, je razumljivo. Naročnikov za „Rafaela“ imamo 30, katero število upamo sedaj povečati.

Zelo pohvalni so koraki naših oblasti v Düsseldorfu. G. generalni konzul in g. komisar sta podvzela korake pri Ministrstvu notranjih poslov in Ministrstvu Socijalne politike, da naj bi se olajšalo izdajanje potnih listov za osebe, ki žive v skrajni bedi, nakar je Minister takoj brzojavno odgovoril konzulatu, da bode sam posredoval pri Ministru financ za izdajanje takse proste vize in potnih listov za brezposelne in invalide. Dalje so se storili koraki pri šefu izseljeniškega odseka, ki se je osebno podal v Ljubljano k Kr. Banski upravi, da skupno uredi vprašanje repatriacije brezposelnih.

Kraljeva zahvala.

Gospod generalni konzul iz Düsseldorfa sporoča „Zvezi jugosl. katolisikh društev“ sledeče: Po najvišji nalogi Nj. Veličanstva Kralja pridem izjaviti Vam Njegovo zahvalnost na željama koje su Mu vaša društva preko Kr. Konsulta izjavila prilikom praznika Narodnog Ujedinjenja 1. decembra prošle godine. Prosim Vas, da ob tej Visoki pozornosti našega Vzvišenega Gospodarja obvestite vsa vaša društva.

Generalni konzul: B. Markovič mp.

NAŠIM MALIM.

Papež in njegova revna mati.

Papež Benedikt XI. je zasedel papeški prestol v letu 1303. Njegova mati je takrat še živela; bila je revna vdova in perica v bližini Rima. Ko so začeli hoditi ljudje papežu čestitat, se je odločila tudi ona, da pojde k njemu. Nabavila si je dragoceno gosposko obleko in se napotila kot imenitna gospa v papeževo palačo.

Ko je stopila pred njega, je papež storil par korakov nazaj in dejal: „To ni moja mati! Moja mati in imenitna dama; moja mati je revna perica in ne hodi tako našemarjena okrog!“

Brez besede se je mati odstranila in se vrnila domov. Tam se je preoblekla v svojo preprosto, revno obleko in se napotila spet v papeževo palačo. Tedaj jo je papež nad vse prijazno in prisrčno sprejel ter je skrbel zanjo do smrti.

Tako, vidite, otroci, je papež ljubil svojo revno, preprosto mamo in se je ni sramoval. Na svetu pa je dosti otrok, ki se svojih revnih staršev sramujejo. Takšni nehvaležneži zaslužijo naš najgloblji prezir.

Posta.

Častiti gospod urednik! Ker ste bili tako prijazni in ste objavili najino psimo v Vašem listu, se Vam lepo zahvalila; zelo sva bila vesela. Vi priporočate, naj se še večkrat oglasimo. To midva in z veseljem storiva, in bova danes poskusila po slovensko (da nama najina mama pomaga, ni treba povedati, gospod urednik! Midva bi se tako rada naučila slovenščine). Doma sva iz Rimskih Toplic. Ata je namreč od tam, potem tudi midva ali ne? Hodiva v holandsko šolo v Spekholzerheide. Ali rada tudi slovensko pojeva. To mogoče veste, da sva bila pri slovenskem pevskem odseku. Žal se je ta stvar zrušila, ljudje nimajo pravega veselja, midva sama pa tudi ne moreva peti. Pri holandskem cerkvenem pevskem zboru pojeva tudi, in vsaki dan prejmeva sv. obhajilo. Stariši pravijo, da morava za blagoslov prositi Boga, ker je vedno huje na svetu. Imava pa še dva brata Ivana

in Rudija. Ivan hodi tudi že v šolo, Rudi pride v jeseni. Sedaj pa končava, da bodo imeli še drugi otroci prostor in pozdravljava vse slovenske otroke in Vas, gospod urednik. Franc in Karl.

duhovnik odide. Storili smo vse, kar je bilo mogoče. Vaše sorodnike sem obvestil in upam, da vam duhovnik pripomore k polnemu dušnemu miru — in če je božja volja, tudi k telesnemu ozdravljenju.”

Bolnik se ves ganjen zahvali za ljubeznjivo pozornost in hotelir se poda v vratarjevo sobo pričakovat duhovnika. (Se nadaljuje.)

KAKO JE POSTAL PROTESTANTOVSKI HOTELIR — KATOLIČAN.

Mrzla zimska noč. Hotelir N. na D. se je oddahnil, ko se je vrnil od telefona. „Tako, zadeva je rešena. Kaj bi vendar moral človek vse vedeti.” Kako naj jaz kot protestant preskrbim v pozni noči težko obolelemu potniku katoliškega duhovnika? Saj se ne spoznam v takih rečeh. Pa je bila res izborna domislica, da sem se obrnil na nadškofijski ordinarijat! Ime mi je bilo znano, številko sem tudi kmalu našel — in tam so se hitro odzvali, to moram priznati. Imajo pač lep red. Prejel sem zagotovilo, da pride katoliški duhovnik kar najbrže. Sedaj pa moram nemudoma obvestiti bolnega gospoda tam gori, da ga pomirim. Težko mi je, da ga je napadla bolezen uprav pri meni nenadoma in s tako silo. Sicer pa mi je umevno, da hoče katoličan urediti svoje razmerje z Bogom. Katoličani imajo spoved in sv. obhajilo. Mi protestanti imamo drugačno vero in vkljub najboljši volji ne morem verovati, da je v oni hostiji, ki jo prinese duhovnik, navzoč Gospod Jezus, vendar hočem spoštovati drugo versko prepričanje.”

Tako je govoril hotelir svoji ženi, in ko je že mislil oditi, še pristavi: „Lizbet, da ne pozabim, daj skuhati čaja. Ubogi duhovnik bo gotovo došel ves premražen. Ko dovrši svoje opravilo pri bolniku, ga povabim v svojo pisarno na skodelico čaja Bom že pravočasno pozvonil.”

Nato je šel k bolniku, ki se je celo razveselil, slišavši, da se kmalu izpolni njegova najiskrenejša želja. Pokliče še sobarico: „Berta, vi ste katoličanka torej gotovo veste, česa je treba, če pride duhovnik sprevidet bolnika. Prosim, pripravite vse, v moji hiši ne sme pogrešati ničesar. Čeprav sem protestantske vere, sem vendar veren evangeličan in spoštujem vsakega dobrega katoličana. Sedaj pa pojdem pričakovat gospoda.”

Komaj pa je napravil korak, se že zopet obrne, rekoč: „Berta, pri katoličanih je navada, da spremijo duhovnika k bolniku z gorečimi svečami. To sem nekoč čital ali slišal. Sveča baje naj pomeni vero v navzočnost Zveličarjevo v hostiji. Jaz kot protestant tega sicer ne verujem, vendar bom spremljal gospoda z gorečo svečo, ker sem hišni gospodar in smatram to za mojo častno dolžnost. Ali je prav tako, Berta?”

Ko mladenka pritrdi, se hotelir poslovi od bolnika: „Z Bogom, torej, ljubi gospod, bom že zopet prišel pogledat, ko

AMSTERDAMSKA BANKA PODRUŽNICA HEERLEN

TU SE DOBE VEDNO
DINARJI PO NAJBOLJŠI
VALUTI.

Prvovrstna slovenska restavracija

„LJUBLJANA”

toči izvrstna jugoslovanska in francoska vina, postreže z izborno slovensko hrano. — Avto-taksi na razpolago ob vsakem času.

Za obilni obisk se priporoča

JAKOB ZAJC, Roebroekerweg 37a, HEERLERHEIDE.

Najboljša zavarovalnica za rudarje:

Nederlandsche Maatschappij v. Verzekering Hoofdkantoor Den Haag

Vplacila: 1.25 fl mesečno za slučaj nezgode
3.75 fl " " " bolezn

Zavarovanec prejema: v smrtnem slučaju: 250 fl.
pri stalni nesposobnosti: 1000 fl.
pri zacasni nesposobnosti: 6 fl tedensko itd.

Ker je zavarovalnica jako ugodna, se Jugoslovanom priporoča. Jugoslovanski zastopniki zavarovalnice:

Davorin Brečko, Tumulus 3. a. EYSDEN / Belgija /
Ivan Koritnik, Kampstraat 37. LUTTERADE.
I. Merenik, Schanserweg 20. NIEUWENHAGEN
I. Novak, Rietstraat. HOENSBROEK

Iscejo se novi zastopniki, javiti se je treba na naslov:

Jean Haemers, Tudderscherweg 36. SITTARD

Z.H.B. PIVO

MORATE ZAHTEVATI!
DOBITE GA POVSOD
ZALOGA

DEN HAAG

HEERLEN

TELEFON 205

Zahtevajte Z.H.B. pivo v steklenicah! Kdor ga enkrat poskusi, ostane stalen odjemalec